

Notă informativă

la proiectul Hotărârii ANRE cu privire la modificarea Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.113/2019

1. Denumirea autorului responsabil de elaborarea proiectului

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică (Agenție/ANRE)

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

În conformitate cu art. 80 alin. (7) din Legea cu privire la gazele naturale nr. 108/2016, „Consumatorii noncasnici au dreptul de a încheia contracte de furnizare a gazelor naturale cu mai mulți furnizori în același timp. În acest caz, unul dintre furnizori trebuie să-și asume responsabilitatea de echilibrare pentru consumatorul respectiv.”

În conformitate cu pct. 29 din Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 113/2019, furnizarea gazelor naturale la un loc de consum al unui consumator noncasnic, în baza mai multor contracte de furnizare a gazelor naturale încheiate cu furnizori diferiți, este permisă exclusiv în situația în care unul dintre furnizori, denumit în continuare furnizorul responsabil pentru echilibrare la locul respectiv de consum, își asumă responsabilitatea echilibrării pentru întregul volum de gaze naturale consumat la locul de consum respectiv. În cazul în care părțile nu pot determina care dintre furnizori este responsabil de echilibrare la locul de consum respectiv, acesta se consideră furnizorul de gaze naturale care va avea cel mai mare volum de gaze naturale furnizat. Responsabilitatea dată este inclusă expres în contractul de furnizare a gazelor naturale încheiat între acest furnizor și consumatorul noncasnic. Consumatorul noncasnic și furnizorul responsabil pentru echilibrare la locul respectiv de consum informează operatorul de sistem la rețeaua de gaze naturale a căruia este racordat locul de consum despre asumarea responsabilității pentru echilibrare.

În cadrul procesului periodic de reevaluare a prevederilor actelor normative emise de Agenție au fost depistate unele posibile aspecte, care examinate prin prisma principiilor echității și concurenței ar putea în timp genera divergențe dintre participanții la piața gazelor naturale. În continuare, vom descrie condițiile care au impus la elaborarea proiectului de modificare și scopul urmărit de acesta.

1. Urmare examinării prevederilor art. 80 alin. (7) al Legii cu privire la gazele naturale se constată faptul că consumatorii noncasnici dețin toate drepturile pentru a încheia contracte de furnizare a gazelor naturale concomitent cu mai mulți furnizori în cazul în care unul dintre furnizorii existenți și-a exprimat disponibilitatea sau acordul de a își asuma responsabilitatea de echilibrare pentru consumatorul respectiv. Totodată, în conformitate cu prevederile Regulamentului (citată anterior), în cazul în care niciunul din furnizori nu își este dispus să își asume responsabilitate pentru echilibrarea locului de consum respectiv (în esență echilibrarea pentru ceilalți agenți economici care furnizează gaze naturale aceluiași consumator noncasnic), responsabilitatea pentru acest proces de echilibrare automat se transferă asupra agentului economic cu cel mai mare volum furnizat. Astfel, această impunere automată a sarcinii asupra unui agent economic, neagă orice posibilitate de exprimare a voinței din partea furnizorului desemnat, fiindu-i impuse unele obligațiuni suplimentare și fiind încălcat spiritul prevederilor din Legea gazelor naturale. Examinat prin prisma principiul echității, se constată faptul că în situația unui consumator final și 2 furnizori, una din părți participante la procesul de furnizare a gazelor naturale va deveni prejudiciată, sau pusă în condiții de concurență inegală.

2. Un alt element, care derivă din prevederile Regulamentului și poate crea divergențe adiționale este imposibilitatea detalierei modului de stabilire a furnizorului cu volumul cel mai mare livrat la locul de consum. Conform prevederilor actuale nu va fi posibilă o stabilire clară și incontestabilă a volumelor furnizate de furnizori, ținând cont că nici în prevederile legii și nici în prevederile Regulamentului nu se specifică perioada pentru care urmează a fi cuantificat volumul de gaze furnizat de fiecare consumator noncasnic. Deși actele normative prevăd conceptul și noțiunea de zi gazieră, o desemnare zilnică a părții responsabile de echilibrare în baza volumelor zilnice furnizate este una nefezabilă.

În cazul desemnării furnizorului căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public, să îndeplinească echilibrarea locului de consum toată povara pentru echilibrarea consumatorului noncasnic deservit de acel furnizor, va fi îndreptată asupra consumatorilor casnici cărora gazele naturale le sunt vândute în baza prețurilor reglementate.

<p>3. Aspectul final care a fost considerat și la elaborarea modificării prezentate a fost necesitatea asigurării unor condiții de concurență corecte între toți participanții la piața gazelor naturale și asigurării unei conlucrări strânse între consumatorii non-casnici (care reprezintă o mare parte din consumul total de pe piață) și furnizorii cu care aceștia vor încheia viitoarele contracte. Astfel, prin modificările efectuate se urmărește finalitatea de a promova o conlucrare și negociere cât mai minuțioasă a clauzelor contractuale, consensului și stabilirii benevole a părților responsabile echilibrare și disciplinarea tuturor participanților la piață.</p> <p>În acest sens, se impune modificarea cadrului normativ de reglementare pentru a reflecta schimbările care au avut loc pe piața gazelor naturale, precum apariția de noi furnizori care sunt interesați să intre pe piață și să furnizeze gazele naturale consumatorilor finali.</p> <p>Prin urmare, se propune revizuirea și actualizarea regulamentului pentru a include prevederi care să permită o flexibilitate pe segmentul furnizării de gaze naturale, în beneficiul consumatorilor.</p>
<p>3. Principalele prevederi ale proiectului</p>
<p>Potrivit proiectului, în cazul în care consumatorul noncasnic va intenționa să încheie mai multe contracte de furnizare a gazelor naturale, în procesul de încheiere a contractului acesta va trebui să negocieze și să decidă cine din furnizorii săi își va asuma responsabilitatea echilibrării pentru întregul volum de gaze naturale furnizat la locul de consum respectiv.</p>
<p>4. Fundamentarea economico-financiară</p>
<p>Modificarea propusă va asigura totalitatea proceselor de echilibrare a locului de consum ce aparține unui consumator noncasnic, va duce la optimizarea costurilor și la evitarea apariției situației când costurile dezechilibrelor generate de consumatorii noncasnici vor fi puse în sarcina tuturor consumatorilor casnici.</p> <p>Va promova o conștientizare mai vastă din partea participanților a tuturor cerințelor și proceselor de piață, precum și o practică binevenită de negociere și formare a înțelegerilor contractelor dintre părți.</p>
<p>5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare</p>
<p>În conformitate cu art. 9 alin. (7), în cazul situațiilor excepționale în sectorul gazelor naturale, constatate în modul stabilit de lege, sau pe subiecte ce țin de securitatea aprovizionării cu gaze naturale, proiectele de hotărâri, proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență. Argumentarea necesității de a adopta hotărârea/de a emite decizia în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la adoptare/emitere, prin publicare pe pagina web a Agenției, prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media centrală.</p> <p>Se propune ca Hotărârea CA să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial pentru a facilita aplicarea prevederilor art. 80 din Legea cu privire la gazele naturale de către consumatorii noncasnici.</p>
<p>6. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p>
<p>Proiectul și nota informativă au fost publicate pe pagina web oficială, www.anre.md, la rubrica <i>Transparența decizională /Proiecte supuse consultării</i>, astfel, încât orice persoană interesată să aibă posibilitatea de a accesa documentele respective și de a prezenta propuneri și obiecții pe marginea lor, inclusiv prin poșta electronică, la adresa electronica indicată pe pagina ANRE.</p> <p>Agenția a expediat proiectul spre consultare și avizare, în adresa Ministerului Energiei, Consiliului Concurenței, furnizorilor de gaze naturale, Entității de echilibrare - SRL Moldovatrangaz.</p> <p>Toate propunerile parvenite la proiectul Hotărârii, precum și informațiile cu privire la acceptarea sau respingerea acestora, cu argumentările ANRE au fost incluse în sinteza propunerilor și obiecțiilor, publicată pe pagina electronică a Agenției.</p> <p>La fel, ANRE a organizat 3 ședințe de lucru cu părțile interesate.</p>
<p>7. Constatările expertizei anticorupție</p>
<p>Proiectul a fost definitivat în baza constatărilor expertizei CNA nr. EDA/8674 din 20.04.2023.</p>
<p>8. Constatările expertizei juridice</p>
<p>Proiectul a fost definitivat în baza constatărilor expertizei Ministerului Justiției nr. 04/02-2857</p>